

BES, halktan ve emekçiden yana bütçe talebinde bulundu

ALPER
ŞAŞMAZ /
ANKARA

BÜRO Emekçileri Sendikası (BES) Merkezi Temsilciler Kurulu toplantısı kapsamında yaptığı basın açıklamasında, liyakat, ek gösterge, vergi adaleti, demokrasi ve eşit bütçe konularını masaya yatırdı.

"MİLYONLARIN TEMEL GÜNDEMİ ZAM YAĞMURLARI"

BES tarafından yapılan basın açıklamasında şu ifadeler kullanıldı: "2022 yılı Merkezi Yönetim Bütçesi geçtiğimiz hafta TBMM Plan ve Bütçe komisyonuna sunuldu, önümüzdeki hafta görüşmeler devam edecek. Öncelikle seçimler değil atanmışlar tarafından hazırlanan bütçe tasarısı iktidar blokunun mecliste çoğunluğu üzerinden yasallaştırmaya çalışılacak. Önümüzdeki yılın bütçesinin yani kaynakların dağılımı ve bütçe gelirlerinin toplanmasının nasıl olması gerektiği ülke gerçekleri üzerine planlanması gerekirken yoksul halkımızın ve emekçilerin taleplerinin yer almadığı, işsizliğin, yoksulluğun ve hayat pahalılığının yok sayıldığı aynı tas aynı hamam bir bütçe tasarısı ile karşı karşıyayız. Bugün milyonların temel gündemi igneden ipide her şeye devam eden zam yağmurudur. Bugün milyonlarca emekçinin temel gündemi TL'nin döviz karşısında değer kaybı ile gelirinin, ücretinin, maaşının her geçen gün mum gibi erimesidir. Bu koşullarda kopya dayanan kişi nasıl geçireceğidir. Enflasyon her geçen gün artmaktadır. Eylül ayı itibarı ile resmi enflasyon yıllık yüzde 19,58, 2021'in başından Eylül ayına yani son dokuz aylık resmi enflasyon yüzde 13,04. Bu rakamlar TÜİK'in takla attırarak ortaya çıkardığı resmi enflasyon rakamlarıdır. Her zaman altını çizdiğimiz üzere sokakta, çarşıda, mutfağa yaşadığımız hayat pahalılığı bu sanal rakamların çok daha üzerindedir. Nitekim sendikamız BES'AR'ın her ay yaptığı enflasyon araştırma verilerine göre yıllık genel enflasyon yüzde 42,83, yıllık gıda enflasyonu ise yüzde 74,43 oranında artmıştır. Bağımsız iktisatçılardan oluşan Enflasyon Araştırma Grubu (EnaGrup)

verilerine göre ise yıllık enflasyon son bir yılda yüzde 44,7 artmıştır.

"TÜRKİYE'DE YILLARDIR BÜTÇE EMEKÇİDEN VE HALKTAN YANA DEĞİL"

İşsizlik ve yoksulluk artmaya devam etmektedir. İş bulma umidini kaybedenleri, iş aramayan ancak çalışmaya hazır olanları, mevsimlik ve zamana bağlı ek işçileri de ekleyerek ulaşılan geniş tanımlı işsizlik oranı ise yüzde 22'ye, işsiz sayısı ise 7 milyon 855 bine dayanmıştır. Buna karşın açık ve yoksulluk sınırı hızla artmaya devam etmektedir. Türk-İş verilerine göre; dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı yani aylık sınırı yılın başından Eylül ayına kadar olan dokuz ay içinde 2.590 TL'den 459 TL artışla 3.049 TL'ye, dört kişilik ailenin gıda harcaması ile birlikte giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçları için yapılması zorunlu diğer aylık harcamalarının toplam tutarı yani yoksulluk sınırı ise yine aynı dönemde 8.436 TL'den 1.496 TL artışla 9.932 TL'ye çıkmıştır. Bu koşullarda Anayasasında sosyal-hukuk devleti yazan bir ülkede siyasal iktidardan beklenen elbette ki toplumun ezici çoğunluğunu adeta uşurum kenarına iten olumsuzlukları ortadan kaldıran adımlar atmamasıdır. Bunun en önemli aracı ise kuşkusuz bütçelerdir. Ne yazık ki Türkiye'de yıllardır bütçeler ülke kaynaklarını, emekçilerden, halktan alınan vergilerin sermayeye-patronlara, yandaşlara aktarılmasının bir aracı haline dönüşmüştür. Bugün TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşmelerine başlanan 2022 Bütçe yasa teklifi bu sürecin son halkasıdır.

"BÜTÇE YAPMA HAKKIMIZ ORTADAN KALDIRILMIŞTIR"

Yıllardır olduğu gibi bu defa da halkın, emekçilerin, emek örgütlerinin, meslek örgütlerinin, demokratik kitle örgütlerinin bütçeye ilişkin görüşleri, talepleri alınmamıştır. Sayıştay'ın bütçe denetleme yetkisi ise genel değerlendirme raporları ile sınırlanmıştır. Maaşlarımızdan kaynakla kesilen Gelir Vergisinden tüketimde ödediğimiz KDV ve ÖTV'ye kadar her adımda bizden alınan vergilerin nereye, kime harcanacağına ilişkin bize hiçbir söz hakkı tanınmamaktadır. Kısacası emekçile-

rin, halkın bütçe hakkının son kırılması da ortadan kaldırılmıştır. Söz konusu hedefler bugüne kadar bütçe gelirlerinin omurgasını oluşturan vergilerin öçte ikisi omuzlarına yıkılan bordroların yükünün daha da artacağına net olarak ortaya koymaktadır. Toplanan vergilerin nerelere, kimlere kaynak olarak aktarılacağına baktığımızda emekçilere, halka yol, su, elektrik olarak dönmeyeceği de görülmektedir. AKP iktidarı Doneminde Kadın Emeli Sömürüsü artmıştır. Diğer taraftan bilindiği üzere pandemi sürecinde en fazla yoksullanan, istihdamdan koparılan işsiz kalan, daha fazla ücretsiz ev içi emek ve bakım emeli harcamak zorunda bırakılan yine kadınlardır. Dolayısıyla, tüm kadınlara eğitim ve gelir getirici istihdam imkanlarının artırılarak yoksulluğun ortadan kaldırılmasına yönelik politikalara yer veren, kadın emeli üzerindeki çifte sömürüyü ortadan kaldırılması dönük önerilerle ekonomik anlamda güçlendirilmelerini hedefleyen Toplumal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme olan ihtiyaç çok daha yakıcı hale gelmiştir. Kamu Özel İşbirliği (KÖİ) adı altında yürütülen 'müşteri garantili' projelere 2019 bütçesinde 9,7 Milyar TL, 2020 bütçesinde 18,9 milyar TL, 2021 bütçesinde 34,5 milyar lira ayrılmıştır. 2022 bütçesinden ise en az 42 Milyar TL ayrılması bekleniyor. En az diyoruz, çünkü döviz kurundaki artışın önümüzdeki günlerde nasıl seyredeceğini bilemiyoruz. Dolayısıyla döviz üzerinden müşteri garantisi verilen bu projelere bütçede öngörülen çok daha fazla bir kaynak aktarılması ihtimali artmıştır.

"EMEKTEN HALKTAN VE BARIŞTAN YANA BİR BÜTÇE İSTİYORUZ"

Bütçede aslan payının bir diğer ortağı ise savunma ve güvenlik harcamaları adı altında silahla, çatışmaya, savaşçı ayrılan kaynaklardır. Savunma ve güvenlik harcamaları ülkemizde yaşanan ekonomik ve siyasi krizin derinleşmesine, iç ve dış politikada izlenen gerilim stratejisine, Suriye'den, Libya'ya, Afrika'ya uzanan emperyal arayışlara paralel olarak gittikçe artmaya devam etmektedir. Bütçeden aslan payının önemli bir ortağı ise toplumu, özellikle gençleri mevcut rejime uyumlu hale getirme konusunda siyasal iktidarı nezdinde gittikçe vazgeçilemez bir ideolojik aygıtı dönüşen Diyanet İşle-

ri Başkanlığıdır. Ağustos ayında yandaş sendika Memur Sen'le hükümet arasında mutabakata varılan satış sözleşmesi ile kamu emekçilerin geleceği karartılırken, adil bir ek gösterge talebi de oyalama sürecine girmiştir. 2022 yılı bütçesinde kamu emekçilerinin talepleri ve beklentileri yok sayılmıştır. Başta işkolumuzda olmak üzere sözleşmelerde çalışanların kadroya alınması, 3600 ek gösterge talebi, 666 sayılı KHK ile gasp edilen haklarımızın geri verilmesi başta olmak üzere taleplerimiz görmezden gelinmiştir. Sendikamız tarafından bir süredir yürütülen kamuya giriş ve görevde yükselme sınavlarının da mülakatın kaldırılması ve kamuda liyakat sağlanmasına ilişkin eylem ve etkinlikler, Merkez Temsilciler Kurulumuzda da değerlendirilerek mücadele programımızda yerini alacaktır. Büro işkoluunda hizmet veren bizlerin taleplerinin yanı sıra hizmet verdiğimiz kesimlerin taleplerine de duyarlılığımız bu dönemde de devam edecek, başta adil bir vergi sistemi, kamusal sosyal güvenlik sisteminin güçlendirilmesi, yargı sisteminin bağımsız olması, gençlerin KYK borçlarının silinmesi içinde mücadele kararlılığında olacağız.

"EMEKTEN, HALKTAN, BARIŞTAN VE EKOLOJİDEN YANA BİR BÜTÇE İSTİYORUZ"

Mevcut gelir dağılımı adaletsizliği ni daha da derinleştiren, yıllardır omuzlanımıza yıkılan vergi yükünü daha fazla artıran, pandemiden etkilenen milyonların temel gelir güvencesi talebine yer verilmeyen, bunun yerine bizim cebimizden alıp işverenlere-patronlara, yandaş müteahhitlere teşvik, prim desteği, 'hazine garantisi', faiz olarak aktarmayı, savunma ve güvenlik adı ile savaş harcamalarını artırmayı temel alan bu bütçeyi kabul etmiyoruz. İçinde bulunduğumuz olağanüstü koşullarda dar gelirli olan, ücretli kesimlerin sağından korunarak nefes almasını ve insanca bir yaşam sürmesini sağlayacak, emekten, halktan, barıştan ve ekolojiden yana bir bütçe istiyoruz. Bütçe hakkımız önündeki engellerin kaldırılmasını, kamu hizmetlerinin piyasalaştırılmasına, tasfiyesine ve özelleştirme soygununa son verilmesini, kamu hizmetlerine ve yatırımlarına bütçeden ayrılan payın artırılmasını, toplumsal cinsiyete duyarlı bir bütçenin hayata geçirilmesini, yıllardır "satış sözleşmeleri" ile oluşan mali kayıpları-

mızın yaşanan gerçek hayat pahalılığı ve yoksulluk sınırında yaşanan artış temel alınarak telafi edilmesini, ücretli kesimler olarak bizim omuzlarına yıkılan vergi yükünün hafifletilmesini, bunun için gelir vergisi adaletsizliğine son verilmesini, tüketimden alınan dolaylı vergilerin düşürülmesini, kar, faiz ve servet gelirlerine tanınan ayrıcalıkların kaldırılmasını, asgari ücretin vergi dışı bırakılmasını, belli bir servet düzeyinin üzerindeki zenginlerden servet vergisi alınmasını, başta salgın koşullarından en çok etkilenen kadınlara özel olarak, herkeşe yaşarabilir bir ücret düzeyinin arttırılması, emekçilerin temel gelir güvencesi" verilmesi için bütçeden kaynak ayrılmasını, geçecek de geçecek de hizmet alsak da almasak da otobolları, köprüleri, şehir hastanelerinin müteahhitlere parası bizim cebimizden çıkan hazine garantilerine son verilmesini, temel tüketim maddelerine son iki yıl içinde yapılan zamların geri alınmasını, söz konusu maddelerden alınan KDV'nin sıfırlanmasını, savunma ve güvenliği daha fazla silahlanmaktan değil, demokrasinin tüm kurum ve kurullarıyla işletilmesinden, adalet tesisinden geçtiği geçirdiğinden hareketle ülke kaynaklarının barış ve demokrasi için kullanılmasını, iş güvencesini ortadan kaldırmayı hedefleyen her türlü güvencesiz istihdam uygulamalarına son verilmesini, herkeşe güvenli iş ve güvenli gelecek sağlanmasını, kamusal sosyal güvenlik ve emekçilerin temel gelir güvencesini, her türlü ek ödemelerin emekli aylığına dahil edilmesini ve adil bir ek gösterge sistemi oluşturulmasını, başta ILO sözleşmeleri olmak üzere uluslararası sözleşmelerle, evrensel sendikal hak ve özgürlüklerle uyumlu, grev hakkı ile tamamlanmış gerçek bir toplu pazarlık sisteminin geçmesini istiyoruz. Kısacası yarattığımız değerlerin, oluşturduğumuz kaynakların insanca bir yaşam, çalışma koşulları ve iş güvencesi, parasız kamusal hizmet olarak geri dönmelerini istiyoruz. Bu talepler sadece bizim değil milyonların talepleridir. Bu nedenle başta Kamu Emekçileri olmak üzere yıllardır yok sayılan, pandemi koşullarında korumasız bırakılarak işsizliğe, yoksulluğa terk edilen milyonların taleplerine sahip çıkmaya, halktan emekten yana bir bütçe, insanca yaşam mücadelesinde omuz omuza vermeye çağırıyoruz."